

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 201. — ŠTEV. 201.

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 27, 1921. — SOBOTA, 27. AVGUSTA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

TEROR V WEST VIRGINIJI

V PREMAGARSKIH OKRAJIH JE ZAVLADAL STRAH, KO SE POMIKA 4000 OBOROŽENIH MOŽ PROTI MINGO OKRAJU. — PROTEST PROTI VLADI PREKEGA SODA.

Charleston, W. V. 25. avgusta. — Tolpa oboroženih unijskih premogarjev ter njih pristavev, o kateri se poroča, da šteje več kot 4000 mož, se bliža Mingo okraju in voditelji izjavljajo, da bodo v oboroženih vojskah v prihodnosti nasilni protest proti sistem rovskega straža, ki je že dolgo časa prevladoval v tem vznemirjenem premogarskem okraju.

Nadaljnih dvatisoč oboroženih unijskih premogarjev se nahaja na poti z različnih točk v Pike County, Ky., da se pridružijo prvo imenovani skupini. Tako se glasi v poročilih, katera so dobili oblasti.

Glasi se je iz različnih virov, da se je vnel boj med silo nekega šerifa ter glavno silo oboroženih unijskih premogarjev ali pa kakim oddelkom njih pristavev v Blair, Logan County, a najnovejša poročila niso potrdila tozadevne vesti. Zadnja poročila, ki so prišla pozno ponoči iz Logan okraja, izjavljajo, da se oblasti pripravljajo, da zavrnejo napadalec.

Armada nezadovoljnih, med katerimi se nahajajo unijski premogari, radikalni agitatorji ter tudi precej prejšnji ameriški vojakovi, je zapustila Marmet, kjer je taborila več dni, danes ob jutranji zori, da se napoti na 50 milj dolgi pohod v Mingo okraj, kjer hoče evprizoriti demonstracijo proti vojnemu pravu.

Novice o njih odstopanju ter poročila, ki so prišla preko dneva glede njih plenjenja in nasilnih dejanj, so vzbudila veliko vznemirjenje po celotnem ozemlju, katero namerava prekorajčiti oborožena četa. V Logan County, poročila, ki so prišla, kažejo, da se pripravi na napad na nadaljne napade. Tako se glasi v neki Reuterjevi brzojavki iz Kaulkute.

Neka ljudska množica je oplenila policijsko postajo ter javne urade v Tuburju ter se polastila municije, ki je bila nagromadena na teh mestih. V poročilu se glasi nadalje, da so uporniki oprostili jetnike ter napadli sedemnajst policistov. Tekom nemirov je bila razvita zelena zastava s pčlumbesem v sredi, kar znači, da je med pristavi tega gibanja dosti mohamdanec.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po niski ceni, samsljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Raspodila na sadnje pošte in izplačanje "Kr. poštne šekovne" in "Jadranske banke" v Ljubljani.

300 kron	\$ 2.05	1,000 kron	\$ 6.30
400 kron	\$ 2.75	5,000 kron	\$31.50
500 kron	\$ 3.40	10,000 kron	\$62.00

ITALIJA IN ZAKLADNO OZEMLJE:

Raspodila na sadnje pošte in izplačanje "Jadranske banke" v Trstu.

50 lir	\$ 2.80	500 lir	\$24.00
100 lir	\$ 5.20	1000 lir	\$48.00
300 lir	\$15.00		

NEKA AVSTRIJA:

Raspodila na sadnje pošte in izplačanje "Adriatske Banke" na Dunaju.

1,000 nemško-avstr. kron	\$ 1.60
5,000 nemško-avstr. kron	\$ 6.50
10,000 nemško-avstr. kron	\$13.00
50,000 nemško-avstr. kron	\$60.00

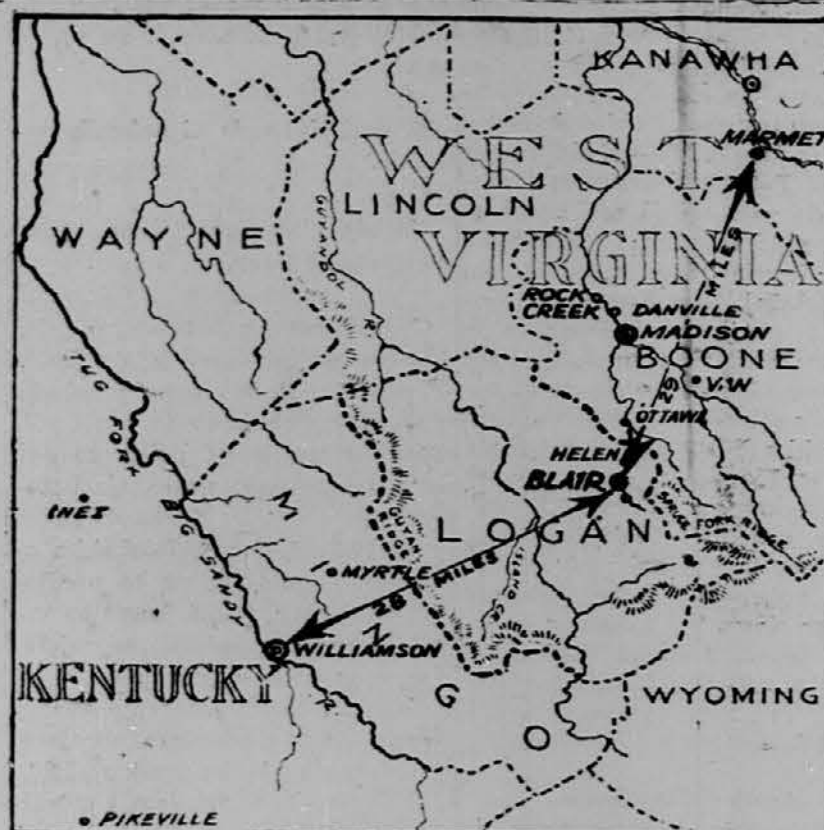
Vrednost denarja sedaj ni stalna, temveč se večkrat spreminja; zato razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsakega Mi računamo po ceni istega dne ko nam pošlani denar dospel v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo za najamne izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike korist za one, ki se želijo ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je pošlani najhitreje po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Frank Sakar State Bank

82 Cortlandt Street, New York

POLOŽAJ V WEST VIRGINIJI

Na karti je zaznamovano, v kateri smeri prodira štiritisoč strajkarjev, ki hočejo napasti Mingo okraj. Pri Blairu čaka nanje šerif s tristo oboroženimi pomagači.

MONARHISTIČNA PARADA SE NI OBNESLA

BERLINSKE MNOŽICE SO LE HLADNO SPREJELE MONARHISTIČNO PARADO VOJNIH VETERANOV. — KAJZER JE POSLAL SVOJE SPOROČILO.

Berlin, Nemčija, 26. avgusta. — Velika ljudske množice so hladno zle, ko so večer pred starim berlinskim Stadijem korakali tisoči vojakovi, ki so se borili v zadnji svetovni vojni, mimo generala Ludendorffa, prince Eitel-Friedrika, grofa Walderseeja in generala von der Goltza. Pomanjkanje navdušenja med ljudsko množico je bilo značilno in le malo ljudi se je odkrilo, ko je vojaška godba igrala "Die Wacht am Rhein". — Prečitalo se je tudi sporočilo bivšega kaiserja.

— S ponosom in hvaležnostjo mislim danes na svoje junaške tovariše, nikdar premagane na bojnem polju, — je pisal kaiser. — (Sam pa je bežal kot zajec na Holandsko). — Z resnično nemško lojalnostjo so izvršili proti celotni svetu sovražnikov čin, kot ga ni poznala nikdar prej svetovna zgodovina. Junaštvo mrtvih bo živelo naprej v častnem spominu in v posmeh živčih in bodočih generacij. Bog naj zavaruje Vaterland in njega narod. (Pred Hohenzollerni namreč).

Grof Waldersee je bil glavni govornik pri tej demonstraciji. To demonstracijo so označili radikalci kot "monarhistični poskus, da se oživi umirajočega vojnega duha". V svojem govoru je grof izjavil:

— Prišel bo zopet dan, ko bo mo stali skupaj za kaiserja in — Vaterland. Sovražstvo bo stalo na straži v Nemčiji. Mi moramo izuriti svoje otroke v rabi puške in meča. Dokler bodo Nemci stekali pod tujim jarmom ter stali Francozi na straži ob Renu, se moramo pripravljati na osvetlo.

Demonstracija je nudila pestrobojen prizor, a edino navdušenja ni bilo.

GOMPERI IN JAPONSKA

Honolulu, Havajsko otočje, 26. avgusta. — Samuel Gomper, predsednik Ameriške delavske federacije, je napisal, naj bi bilo tudi japonsko delavstvo zastopano pri razoroževalni konferenci, ki se bo vršila v jeseni v Washingtonu.

Tako se glasi v nekem sporočilu iz Tokija na list Šimpo, ki izhaja v tujaknjem mestu.

V kablogramu se navaja predsednika japonske delavske federacije, ki je izjavil, da se bo storilo vse potrebne korake, da bo japonsko delavstvo v resnici zastopano na tej konferenci, ki je bistvene važnosti predvsem za delavske sloje vseh narodov, ki morajo nositi glavno breme sedanjega blaznega oboroževanja ter ljubosumnosti med glavnimi silami sveta.

šjenje tekom cele vprizoritve je bilo opaziti, ko se je pojavil general Ludendorff, a tudi v tem slučaju je bilo ploskanje le malenkostno.

Vlada je prepovedala častnikom in vojakom v vladni službi vdeležbo pri tej prireditvi ter tudi poslala med množico veliko članov varnostne policije, ker je pričakovala neredov. Armadni ka plani so vršili službo božjo za padle. Maršal Hindenburg je brzojavno sporočil, da se ne more vdeležiti prireditve.

General Ludendorff je v svojem nagovoru rekel, da mora vladja do zmage zopet vstati v nemškem narodu in da je sedaj čas za Nemce, da zopet posvete svoje misli prusaštvu, v katerem je bila posebljena vsa Nemčija.

"SAMOMORILEC" JE PRIŠEL V MRTVAŠNICO K ZAVEŠTI

Berlin, Nemčija, 24. avgusta. Neki človek, ki je skušal izvršiti samomor ter se mu je navidezno nakana tudi posrečila, se je zopet prebudi v mrtvašnici v Lipskem. Ko je videl, da leži med dvema mrtvecem, se je tako prestrašil, da je skoro umrl od strahu. To čudno povest se je sporočilo večeraj v poročilih iz Lipskega.

Neuslišana ljubezen je poglala mladega človeka v smrt, ki pa ni prišla. Podal se je na pokopališče, ter si taja pogljal kroglo skozi srce. Truplo so odnesli v mestno mrtvašnico ter ga položili med dva druga mrtveca. Uslužbeni mrtvašnice so naenkrat čuli strašen krik. Zapazili si mladega človeka, ki si je zaman prizadeval postaviti se na noge, narkar je nezavesten omahnil nazaj.

Zdravniki so takoj nato izvršili operacijo ter našli, da tič krogla v eni izmed mišic srca. Odstranili so kroglo in mladi človek bo kmalu okreval.

WASHINGTON JE ODPOKL CAL HANNA.

Mexico City, Mehika, 25. avg. Matthew E. Hanna, tajnik ameriškega poslanstva v mehiškem glavnem mestu, je bil poklican razvaj v Washington ter se glasi, da bo postal načelnik mehiškega oddelka državnega departementa. V Združene države bo odpotoval v sredo.

PIVO KOT ZDRAVILLO JE PREPOVEDANO

Zakladniški tajnik Mellon je objavil, da ne bo dovolil izdelovanja piva v zdravniške svrhe.

Washington, D. C. 26. avgusta. — Mokraške site v kongresu so bile oropane popolne zmage z ozirom na Cambell - Willis protipivsko predlogo, ko sta zakladniški tajnik Mellon in komisar za notranjo carino Blair sklenili, da bosta zadržala izdajo regulacije, tikajočih se izdelovanja in prodaje piva v zdravniške svrhe. Čeprav je bila protipivska predloga dejansko porazena vsled obstrukcije v senatu, sta tajnik Mellon in komisar Blair vendar mnenja, da bo predloga končno mogoče vendar sprejeta, ko se bo kongres vrnil s počitnic, trajajočih en mesec.

Suhaski voditelji so obernega gotovili, da se bo predlogo zopet spravilo na površje ter izsililo glasovanje glede nje v teku par dni po zopetnem sestanku kongresa. Na vsak način pa sta pripravljena dati shtučen nadaljno priliko, da spravijo predlogo skozi. Prednost bosta izdala regulacije, ki dovoljujejo zdravnikom predpisovati pivo za žejne invalide.

(Mari naj bi se gospodje v se natu bavili nekoliko manj z Volsteadom in nekoliko več z delavskim problemom, ki obeta postati usodopoln. Naj se sedaj, ko je še čas, nekaj ukrene, da dobe delavev kruha rase in za svoje družine, da se ne bo ponavljalo ono, kar se dogaja danes v Mingo okraju v W. Virginiji. O. stavec).

MATIJA ERZBERGER ŽRTEV ATENTATA

Njegov spremljevalec, Dietz, je bil ranjen. — Erzbergerja je zadelo dvanaest krogel.

Berlin, Nemčija, 26. avgusta. — Danes jutraj je bil usmrčen v bližini Offenburga na Badenskem državnozborni poslanec in bivši podkancler, Matija Erzberger. Zadelo ga je dvanajst krogel.

Erzberger je šel s svojim prijateljem Dietzom na izprehod po gozdu. Eno uro pozneje sta jima prišla nasproti dva mladeniča ter začela streljati. Erzbergerja je zadelo dvanajst krogel. Tudi njegov spremljevalec je bil ranjen. Kakorhitro so izvedeli v Offenbachu za zločin, je začela policija s krvnimi psi zasledovati morileca.

Kaj je bil namen umora ni znano. Gotovo je pa, da ni šlo v tem oziru za roparski umor.

Erzberger, ki je bil eden najbolj znanih nemških politikov, je bil posebno pri Vsenemeh jako cenožaren.

Berlinski krogi so prepričani, da so dali povod umoru politični motivi.

PRETEČA STAVKA KROJAČEV

Philadelphia, Pa., 26. avgusta. Tukaj namerava zastavkati v kratkem zastavkati pet tisoč krojačev.

PETER HEWITT UMRL

Paris, Francija, 26. avgusta. — Peter Cooper Hewitt, ameriški učenjak in iznajditelj, je umrl večeraj zvečer v tujaknjem ameriški bolnici. Zbolel je na pljučnici, ki je nastopila, potem ko je bil operiran. Njegova žena in dve sestri so se mudile ob postelji bolnika, ko je izdihnil.

TOLPE SESTRADANIH OGROŽAJO EVROPO

AMERIŠKI POMOŽNI URADNIKI V JUŽNI KUSLI OPISUJEJO NEVARNOST POLOŽAJA. — ZAHTEVAJO LOKALIZIRANJE RAZDELITVE HRANE.

Riga, Letiska, 26. avgusta. — Albert Johnson iz Farmingdale, N. Y., načelnik Ameriške pomožne komisije za Bližnji vzhod in Kavkaz ter njegovi trije tovariši so ravnokar dospeli iz Moskve, potem ko so prebredli celo Rusijo od jurga proti severozapadu. Naslikali so grozno sliko o razteherah v ozemljih, prizadetih ob lakote, katera so obiskali ter pokazali naravnost herkulsko nalogo, katero je treba izvršiti, če se hoče pomagati Rusiji.

Amerikanci so poudarjali potrebo pomoči ter izjavljali, da se je ne sme omejiti na otroke in polne, temveč jo razširiti tudi na ostale.

Mr. Johnson je s svojimi spremljevalci odpotoval iz Tiflisa dne 16. avgusta ter dospel v Moskvo preko Petrovskega, Rostova in Kozlova. Tako on kot njegovi spremljevalci so spoznali cel obseg nevarnosti, ki je združena s preseljevanjem ljudi iz desetih prizadetih provinc ob Volgi. Izjavili so, da je dvomljivo, da bi moglo oblasti obvladati položaj.

Rekli so, da je 300.000 ljudi zapustilo Simbirsk in Samara okraje. Province Saratov pa se je izpremenila v velikansko taborišče beguncev iz okrajev ob gornji Volgi.

Položaj, v katerem se nahajajo ti begunci, je naravnost strašen. Ločili so se od vsega, kar so imeli na svetu ter bili prisiljeni zauživati končno le usmrjeno konjsko meso. Dobesedno na milijone ljudi se je vdeležilo tega preseljevanja in izseljevanja. — Zapustili so svoje domove pod pritiskom nepopisne lakote ter se pričeli pomikati proti zapadu s pomočjo vsakega prevoza, sredstva, ki jim je bilo na razpolago. Tekom celega potovanja Amerikancev ni bilo niti enega vlakla, ki bi ne bil prenapolnjen z moškimi ženskami in otroci.

Begunci so voljni prenašati vse mogoče težkoče ter stavljati svoje življenje v nevarnost v namen, da uidejo. Potujejo v tovornih vozovih natlačeni kot slanki v sodu ter se bore med seboj kot divje živali za mesta na strelah železniških vozov. Ob železnici in na postaji jih čaka na tisoče, — kajti begunci ne smejo v kraje in mesta, ker se je bati, da bodo širili nalezljive bolezni.

Velike tolpe se potikajo tudi brez cilja semintja ter iščejo hrane. Lakota ne pozna nikakih pomislekov in nikake vesti in vsak dan postaja večja mikavnost, da žive ob pridevkov in zalog ozemlja, v katerem se nahajajo. Bati se je, da bodo te potikajoče se tolpe oropale številne okraje vseh živil kot uniči roj kobilne polje.

Po mnenju Mr. Johnsona in njegovih tovarišev preti celi zapadni Rusiji ista nevarnost, kar bo imelo najhujše posledice za civilizacijo. Mnenje komisije je, da je treba storiti takoj korake ter napotiti bežeče družine, da se vrnejo domov.

Potni listi.

Pe najnovejši odredbi belgrajke vlade dobé Jugoslovani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krtni list in domovnica.

Navadne pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj išče županstvu ene občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šel mogel de biti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kake goričnjene listine.

Frank Sakar State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

nejo na svoje domove ter se zopet lotijo poljedelstva. Oni, s katerimi so člani komisije govorili, so bili pripravljeni vrniti se, če bi se jim zamajelo dovolj hrane za celo zimo ter tudi žito za spomladansko setev.

Ti Amerikanci izjavljajo, da je prizadetih od osem do deset milijonov ljudi. Prepričani so, da je Rusiji nemogoče obvladati položaj, ker manjka žita tudi po celi ostali deželi.

Po mnenju komisije je problem dvojen. Prvi problem je, dati na razpolago najmanjšo množino živil, da se prepreči ustvarjenje velikanskega begunskega problema v Rusiji, ki bi usodopolno vplival na celo zapadno Evropo. Drugi problem pa je oni lokaliziranja razdelitve živil, da se na ta način prisili begunce vrniti se na njih domove. Komisija izjavlja, da ne bo enostavno prehranjevanje otrok prav nič izboljšalo položaja.

Komisija priporoča, naj se napravi Rostov za glavno postojanko razdelitve živil v prizadetem ozemlju s pomožno postojanko v Caricinu, kamor bi se lahko pošiljalo zaloge po Volgi. Nadalje postojanke naj bi se nahajale v Simbirsku, Kazanu in Samari.

VELIK UPOR V INDIJI.

London, Anglija, 25. avgusta. Več kot tisoč življenj je bilo izgubljenih tekom izgrediv Malabar okraja v istočni Indiji. Tako se glasi v neki brzojavki, ki je prišla iz Bombaya na Exchange Telegraph Company.

Opaziti je splošen strah za angleške žene in otroke v zunanjih delih tega okraja. Več železniških postaj je bilo uničenih. Dvajset mož Leinster polka v Tirunavadi je bilo odrezanih od ostalega polka.

Glasi se nadalje, da prodirajo uporni domaćini iz nočranosti dežele proti Kalkuti ob obali. Središče upora se nahaja v okraju severnega Ponana, 35 milj južno-istočno od Kalkute. Izbruh upora pripisujejo delu agitatorjev med domaćini.

PRIMERA MED FARMERJEM TER ŽELEZNIŠKIM DELAVCEM.

Washington, D. C., 25. avgusta. — Farmer je trpel več vsled sedanje depresije kot pa železniški delničar ali pa navaden železniški delavec, — je izjavil Clyde M. Reed, načelnik Western Grain Committee pred Meddržavno trgovsko komisijo.

Farmer, ki se peča s pridelovanjem žita, dobiva plače, ki znašajo od osem do 24 centov na uro, — je rekel Mr. Reed. Te plače je primerjal s plačo železniških delavcev v sedanjem času, ki je baje za 136 odstotkov višja kot pa je bila leta 1914. (Kot znano nam, dobivajo železniški delavci malo več kot dva dolarja na dan, kar se gotovo ne more imenovati "sijajno" plačo.)

POVODENJ ODNESLA ŠTEVILNE VASI.

Peking, Kitajska, 25. avgusta. Na stotine vasi je bilo uničenih in na tisoče ljudi je brez strehe vsled povodnj, ki je nastala, ko je narasla reka Hoang-Ho. Povodenj je bil posledica težkega deževja, ki je preplavilo velika ozemlja v provinci Šantung. Železniška zveza med tem mestom in Šanghajem je prekinjena.

Vseposvodi je opaziti uničenje pridelkov v okrajih Šantunga, ki so trpeli tekom spomladi in poletja vsled lakote.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
 owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
 (a corporation)
FRANK SAKSER, President **LOUIS BENEDIK, Treasurer**

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

GLAS NARODA
 (Voice of the People)
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.
 Dopolni brez podpisa in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
 Telephone: Cortlandt 2876

MIR JE PODPISAN.

Napočil je bil krasen zimski dan leta 1918. Po svetu je kot blisk šnila vest, da je bilo sklenjeno premirje. Moški in ženske so mahoma postali otroci v svoji veliki prešernosti.

Takrat je pa le malokdo slutil, kako daleč je še mir. Sedaj — po dvainštiridesetih mesecih — je bila končno podpisana mirovna pogodba med Nemčijo in Združenimi državami. Toda tudi ta pogodba je le začasna, brez vsakega posebnega pomena.

Vsebinska te pogodbe še ni bila oficijelno objavljena. Ker je pa nekaterim washingtonskim politikom znano, vemo približno, kaj vsebuje.

Sodeč po tem, je ameriški tajnik za zunanje zadeve, Charles Hughes, ubral srednjo pot ter takole deloma zadostil obema strankama. Pripomniti je pa treba, da je to precej nenavaden uspeh.

Vsakdo je mislil, da se bodo demokrati bridko maščevali nad republikanci, ker slednji nočejo in niso hoteli vpoštevati Wilsonove zunanje politike. Kljub temu je pa senator Hitchcock, demokratični vodja v zveznem senatu, že izjavil, da bo glasoval za mirovno pogodbo med Nemčijo in Združenimi državami.

Ravnokotako so tudi republikanski nespravljivi, s senatorjem Borahom ne čelu, zadovoljni z načrtom pogodbe, tako da se ni treba bati, nobene opozicije. Pogodbi bodo nasprotovali samo kikirji po poklicu.

Ta sprava in ta edinstvo pa jasno dokazujeta, da ne bo potreba nobenih novih načrtov in nobenih novih poti. Zadovoljili so se s pravei Knoxove resolucije in versailske "mirovne pogodbe".

Nespravljivi so veseli, ker je kljub temu sklenjen separaten mir z Nemčijo.

Demokrati se pa zato vesele, ker je dala berlinske-mu dokumentu podlaga versailska pogodba.

Nihče pa noče priznati, da drug drugemu lažejo, ker so si Združene države pridržale vse pravice versailske pogodbe.

Vseeno je pa dobro, da je bila mirovna pogodba podpisana, da je že vsaj enkrat konec tega nesrečnega stanja.

Gospodje diplomatije se bodo sedaj selili v Berlin in v Washington, in — o kaka slava, kaka čast — nemška zastava bo vihrala ob raznih prilikah raz nemško poslaništvo v ameriskem glavnem mestu. Warren Harding in Frie Ebert bosta ob godovih in rojstnih dneh drug drugemu čestitala.

Po ameriških ostarjah bodo smeli Nemci zopet javno peti svoj "Wacht am Rhein".

In ker hoče Anglija zrasti Ameriki čez glavo, bodo Nemci z Amerikanci vred zabavljali čez Angleže.

V splošnem bo pa vse postareno.

Dopis

Granville, Ill. 'sedaj bolj slabe delavske razdelavke. Delavci so tako kakor inere.

povsod. Delamo tri dni na teden, še ni dolgo tega, ko sem šel enkrat v taktat se bolj slabo zasluzi, krat v bližnji dve mesti, tja v Detakto da se človek komaj preživi. pue in petem pa čez Peru in La SALLE. Najprvo sem videl, kako v pa še slabše, komaj en dan v tednu, ali pa po cel mesec nič. Tako mammo doire čase, da lahko pohajkujemo na okoli.

Tukaj na Granville je nas še 8 sameev, pa vsi smo že polnoletni za žentev, pa zakonskega jarmu se vsak ogiblje, kakor se more. Ister vsak je bolj zadovoljen, če je sam. Brez pečarjev nismo, ker jih je tudi tukaj pol ducata, pa se prav dobro imajo, Jaz grem včasih k njim v vas, da se kaj pozabavamo, ker tukaj je dolgačas.

Na vem, kdaj se bodo razmere kaj izboljšale. Menda nikoli več. Vsak čaka bodočnosti, pa bodočnosti pride in je še slabše. Ubogi trpin dela in dela od zore do mraka, pa komaj zasluži, da se preživi. Tako delajo z nami, kakor se jim zljubi, samo da je zanje prav.

Tukaj imamo tudi dva podpor-na društva e precej člani. Napredujemo pa bolj po polzave, ker so

iz Slovenije.**Umrli so v Ljubljani:**

Karel Mayer, 81 let star pomorski kapitan, ki je služboval v vojni mornarici v Pulju in Trstu ter se vdeležil vojne proti Italiji leta 1866. Pokojnik, sin češkega očeta, si je izbral Ljubljano za penzijsko garnizijo ter bival tu celih 18 let. Bil je tudi pisatelj matematik-astrofom ter spisal več strokovnih knjig, ki so v knjižnicah raznih zvezdarn. V Ljubljani je rad, občeval s kanonikom Sušnikom kot strokovnjakom v matematiki in fiziki. V zadnjih letih je bil v hiralnici. Pokopan je bil pri sv. Križu z vojaškimi častmi.

Anžič, gostilničar in mesar na Karlovske cesti. Umril je v Bohinju, kamor se je šel zdraviti.

Josip Stadler, trgovčev sin, 11 dni.

Ivana Bizilj, zasebnica, 74 let.

Marija Peček, mizarjeva vdova, 56 let.

Dušan Vodišek, sin baletke, tri mesece.

Ana Lipovšek, blagajničarka, 22 let.

Gasper Mohorič, tovarniški vratar, 62 let.

Katarina Lotrič, delavka, 32 let.

Josip Otruba, policijski kancelist, 43 let.

Emilija Pavlič, šiviljska vajenka, 15 let.

Fran Snoj, ključevničar, 76 let.

Milan Sušteršič, rejence, 9 mesecev.

Fran Jarc, delavec, 67 let.

Ana Arčon, hči železn. kretnika, 3 mesece.

Zorka Mugerle, hči invalida, 9 mesecev.

Marijana Osolin, hiralica, 68 let.

Stanko Rožič, pleskarjev sin, 15 mesecev.

Marija Rahne žena tovarniškega delavca, 23 let.

Ana Roglič, neznanka, v deželni bolnišnici.

Ivan Dobre, kočarjev sin, 28 let.

Fran Gasperšič, duinar, 57 let.

Fran Čepon, dijak, 20 let.

Makso Demšar, sin železniškega nadrevidenta, 7 let.

Ferdinand Lunder, ključavničar, 30 let.

Pavla Jeršin, hči tovarniške delavke, 14 mesecev.

Majda Pleničar, hči železniškega uslužbenca, pol leta.

Trije utopljeni.

Dne 26. julija je utonil v Krki v Novem mestu 26letni delavec Ivan Spiler iz Murske Sobote na Prekmurskem. Razgret je skočil v mrzlo Krko, vsled česar ga je zadel kap in je našel smrt v valovih.

Dne 27. julija se je v Temenici pri Trebnjem kopala 42letna Franja Jerič. Prijel jo je krč in ker ni bilo v bližini nikogar, ki bi ji pomagal, je utonila.

9letni France Červan iz Strelce se je 29. julija kopal v družbi svoje matere in dveh sester v Krki. Zasel pa je predalec in je izginil v valovih. Na obupni klic matere je prihitel nek moški, ki pa je izvelkel že mrtvega na suho iz zavratne reke.

Smrtonevarna poškodba.

Oženjeni posestnik in kovač Anton June z Lazov pri Planini je padel iz izbe in se notranje smrtnonevarno poškodoval.

3 kosci je vrezal.

v Poljsku Leopold Bevc posestnikovega sina France Grčarja ter ga težko poškodoval.

Uspeli pogon.

Ljubljanski policija in orožniki so vzprizorili skupen pogon, ker se je pri samostojno izvedenih pogonih dogajalo, da so vaganti in eigan uhaajali ob pogonu policije v rajon orožnikov ali nasprotno. Ob pogonu je bilo prijelih 21 eiganov, med njimi več Hudorovičev iz Postojne, katere so po aretaciji izgnali iz Jugoslavije.

Nedostojno vedenje pred sodiščem.

Jože Kovačič iz Tesarske ulice v Ljubljani je tožil Lojzeta Hudca zaradi žaljenja časti. Hudeček je pri razpravi o tožbi povedal, da je dobil pred 50. leti enkrat 24 ur. Kovačič je tožil Hudečka, ker je psoval na dvorišču njegovi hčerki Pavlo in Valentinu, na njega je pa kričal: "Ajn, brehar! Take ključne imas, da njimi vse kase odpiras!" Hudeček je rekel: "To je ena velika laž!" Kovačič je zaklical: "Dve leti nas že tako zmerja!" Hudeček je nato rekel: "Takrat sem bil tako pijan, da nič več ne vem, kaj sem govoril. Celo dvorišče lahko to izpriča!" — Sodnik višji svetnik Petrato je razpravo položil, da se zaslišijo priče. Kovačič je nato zaklical: "Razpravo hočem imeti!" Sodnik mu je razložil položaj, toda Kovačič je kričal le naprej, vsled česar ga je sodnik obsodil na 24urni zapor zaradi nespodobnega vedenja in odposlal zapisnikarico po sodnega slugo, ki naj bi odvedel Kovačiča v zapor. Kovačič je nato zapustil sodno dvorano s klicem: "Drugič bam sam sodim!" Zapisnikarica se je pa vrnila s poročilom, da ni našla nobenega službe prostega sodnega sluga. "O, ga bomo že dobili!" je rekel mirno sodnik Petrato in nadaljeval razpravo, rekoč: "No, nekoliko me je pa le ujezil!"

Aretirani tat koles.

Ljubljanski detektiv Gerk je aretiral v Snehberjih zelo nevarnega tatu koles, Ivana Pevca, kateri je ukradel v Ljubljani 3 kolesa.

Zdravstveno predavanje v Celju in okolišu.

Celjsko akademsko društvo je sklenilo ves čas počitnice vzprizarjati predavanja o alkoholu, jetiki, spolnih boleznih itd. Vstop je vsakomur brezplačen. Predavanja se vrše v Sv. Pavlu pri Preboldu, Ljubljah, Storah, Laškem, Velenju, Polzeli, Žaleu in St. Jurju ob j. ž.

Dividende.

"Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani" razdeljuje svojim delničarjem za obratno leto 1920 7% dividende.

Jugoslavia irredenta.**Kulturna manifestacija v goriških Brdih.**

V Števerjanu so otvorili v nedeljo 31. julija svoj novi oder. To mladinsko slavlje se je razvilo v lepo kulturno manifestacijo. Prišli so vdeležniki iz Gorice, raznih krajev Brd in druge okolice. Vdeležencev je bilo okoli 3000. Prvi je govoril Frank Bevk, poudarjajoč pomen mladinske prireditve. Kulrat Sedej je prečital pozdravno pismo poslanecv dr. Wilfana in dr. Podgornika. Med predreditvijo je naslavstvom prostoru govoril ljudstvu poslanec Šček, izvajajoč, da je prišlo toliko ljudstva, med njimi tudi zastopniki drugih strank v Števerjan v imenu onega, kar stoji visoko nad vsemi strankami in strujami ter spaja celo naše pleme v duševno enoto, v skupno duhovno življenje, to je ljubezen nas vseh do slovenske zemlje in govornice. Kulturna je naša prireditev in visoko hočemo dvigati prapor naše kulture. Med drugim je izvajal: Kako je moglo, da so Slovani, ki štejejo 150 milijonov ljudi, najbolj nesrečno ljudstvo med vsemi? Med Sloveni, ki so v vojni največ trpeli, so gotovo tudi naši Brici, ali naš Brice ima še nekaj kremenca v sebi ter ima močno srce, ki ne klone tako hitro. Brici, ostanite marljivi, vezajte in krepite ljubezen, ki je plemenita! Obsežni govor poslanecv je bil poln navduševanja in ljubezni do napredka in življenja goriških Slovencev, zato je segel vsem globoko v srce. Na prireditvi se je slišalo mnogo lepega petja, predstavljali so dramo "Naša kri", svirala je godba itd.

V Števerjanu so otvorili v nedeljo 31. julija svoj novi oder. To mladinsko slavlje se je razvilo v lepo kulturno manifestacijo. Prišli so vdeležniki iz Gorice, raznih krajev Brd in druge okolice. Vdeležencev je bilo okoli 3000. Prvi je govoril Frank Bevk, poudarjajoč pomen mladinske prireditve. Kulrat Sedej je prečital pozdravno pismo poslanecv dr. Wilfana in dr. Podgornika. Med predreditvijo je naslavstvom prostoru govoril ljudstvu poslanec Šček, izvajajoč, da je prišlo toliko ljudstva, med njimi tudi zastopniki drugih strank v Števerjan v imenu onega, kar stoji visoko nad vsemi strankami in strujami ter spaja celo naše pleme v duševno enoto, v skupno duhovno življenje, to je ljubezen nas vseh do slovenske zemlje in govornice. Kulturna je naša prireditev in visoko hočemo dvigati prapor naše kulture. Med drugim je izvajal: Kako je moglo, da so Slovani, ki štejejo 150 milijonov ljudi, najbolj nesrečno ljudstvo med vsemi? Med Sloveni, ki so v vojni največ trpeli, so gotovo tudi naši Brici, ali naš Brice ima še nekaj kremenca v sebi ter ima močno srce, ki ne klone tako hitro. Brici, ostanite marljivi, vezajte in krepite ljubezen, ki je plemenita! Obsežni govor poslanecv je bil poln navduševanja in ljubezni do napredka in življenja goriških Slovencev, zato je segel vsem globoko v srce. Na prireditvi se je slišalo mnogo lepega petja, predstavljali so dramo "Naša kri", svirala je godba itd.

V Nemčiji so ubili Matijo Erzbergerja, ki je bil karakterističen osebnost, posebno zadnja leta, v najtežjih dneh Nemčije.

Ubila sta ga dva poba, ki sta bila trdno prepričana, da bodo prišli, bodisi komunisti, bodisi kajzerjevci na krnilo, če Erzbergerja ne bo več.

Z umori pa se ne izpreminja sistemov.

Tako naprimer tudi ne bo jugoslovanska vlada odpravila komunizma, če bo dala pomoriti atentatorje in njihove pomagače.

Kaj zato, če pade mož, ki je širil to ali ono idejo. Njen spočetnik pade, ideja pa živi naprej, iz roda v rod, in se nikdar ne preživi, če je splošnost koristna.

Čudna tema obdaja jugoslovanskega kralja Aleksandra in njegovo bolezen.

Spčetka je bilo rečeno, da ga bo treba operirati na slepem črevesu. Pozneje so zdravniki dognali, da je operacija nepotrebna.

Listi so dosledno poročali, da je njegovo zdravstveno stanje tako kot je bilo stanje ameriške igralke Olive Thomas, ki je "pomotoma" zavžila strupeno tableto.

Pa naj bo stvar taka ali taka, vsakdo želi Aleksandru kot človeku, da bi čimprej okreval.

Sedaj je v Parizu in vlada na veliko distanco.

Za vsakega balkanskega monarha bi bilo priporočljivo vladati na veliko distanco in izza plota.

Proslava Dantejeve 600letnice v nemških tolah.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Peter Zgaga

Gostilničar je rekel gostu: — Ravno prej ste zatrjevali, da imate denarja kot slame, sedaj pa se računa ne morete plačati. — Jaz nisem lagal — se je glasil odgovor, — kajti če me preiščete od temena do nog, ne boste našli nobene slame pri meni.

Lepi ženski možki vse oprostite, dočim ji ženske ničesar ne oprostite.

V šoli življenja ni nobenih počitnic.

Mlada ljubezen je lepa, stara zvestoba še lepša.

Naravnost nerazumljivo je, kakšen pritisk izvajajo suhači. Pivska predloga nima posebnih pristašev, ljudstvo je proti nji. Kljub temu je pa prišla te dni iz Washingtona naslednja brzjavka:

Suhači so prohibicijskim oblastim zagotovili, da bo predloga proti pivu, takoj, ko se bo vrnil kongres s počitnic, sprejeta, ter dana na glasovanje.

Na kak način zamorejo suhači trditi, da bo predloga sprejeta takoj, ko se bo kongres sestel?

Kakšno oblast imajo, da prisilijo ameriški kongres, da se bo pokoril njihovi volji?

Kljub temu, da so v političnem oziru podobni ničli, izvajajo suhači skrivnostno upliv. Kongres pleše kot omi godejo.

Kongres se je odločno uprl zavezničnikom, torej skoraj celemu svetu. In zavezničniki so znali vpoštevati ta njegov odpor.

Brez misli in ponižno se pa klavnja par vodenoglavcev, katere Rockefeller masno plačuje za njihovo brezmiselno in stupidno agitacijo.

Največji balon na svetu, katerega so naročile Združene države v Angliji, se je pri poskusni vožnji razklat na dvoje.

Dobro bi bilo, če bi si Američka za vselej zapomnila, da je treba naročati sir iz Švice, vino iz Francije, kaviar iz Rusije, zganec s Kranjskega, rešeta iz Ribnice, zrakovplove pa iz Nemčije.

V Nemčiji so ubili Matijo Erzbergerja, ki je bil karakterističen osebnost, posebno zadnja leta, v najtežjih dneh Nemčije.

Ubila sta ga dva poba, ki sta bila trdno prepričana, da bodo prišli, bodisi komunisti, bodisi kajzerjevci na krnilo, če Erzbergerja ne bo več.

Z umori pa se ne izpreminja sistemov.

Tako naprimer tudi ne bo jugoslovanska vlada odpravila komunizma, če bo dala pomoriti atentatorje in njihove pomagače.

Kaj zato, če pade mož, ki je širil to ali ono idejo. Njen spočetnik pade, ideja pa živi naprej, iz roda v rod, in se nikdar ne preživi, če je splošnost koristna.

Čudna tema obdaja jugoslovanskega kralja Aleksandra in njegovo bolezen.

Spčetka je bilo rečeno, da ga bo treba operirati na slepem črevesu. Pozneje so zdravniki dognali, da je operacija nepotrebna.

Listi so dosledno poročali, da je njegovo zdravstveno stanje tako kot je bilo stanje ameriške igralke Olive Thomas, ki je "pomotoma" zavžila strupeno tableto.

Pa naj bo stvar taka ali taka, vsakdo želi Aleksandru kot človeku, da bi čimprej okreval.

Sedaj je v Parizu in vlada na veliko distanco.

Za vsakega balkanskega monarha bi bilo priporočljivo vladati na veliko distanco in izza plota.

Proslava Dantejeve 600letnice v nemških tolah.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pruski ministev za prosveto je odredil, da se morajo vršiti meseca septembra po vseh višjih šolskih zavodih in učiteljskih spominke proslave 600letnice Dantejeve smrti.

Pika na i.

Novela. — Prevod iz italijanske.

Velećenjeni gospod!

Necoj, o polnoči, pridejo v Vašo palačo trije moji po-
oblaščeni, in sicer skozi vrata
za služinčad, ki jih Vi bla-
gohotno pustite priprta. Do-
spevši v prvo nadstropje, sto-
pijo v Vašo pisarno, kjer jih
boste Vi blagohotno čakali in
jim izročite v pisemskem ku-
vertu svoto deset tisoč fran-
kov.

Če bi Vam slučajno bilo
prenadležno čakati do tako
pozne ure, ali bi Vam bilo ne-
ljubo priti v direktno dotiko
z mojimi ljudmi (za katerih
vljudnost in rešpekt Vam si-
cer jaz osebno jamčim). Vam
je svobodno, da delegirate za-
upno osebo, ki naj Vas nado-
mesti v tem malem poslu.

Popolnoma brez uspeha bi
pa bilo, če bi si Vam skušali upi-
rati moji zahtevi, bodisi ob-
vestivši policijo, bodisi stem,
da bi organizirali kako po-
sebno defenzivo, ali pa tudi
ofenzivno službo. Naznanjam
Vam, da boste Vi od tega hi-
pa pa do ure, ki sem jo jaz
določil, podvrženi najstrožje-
mu in najtlačnejšemu nadzo-
rovanju mojih privržencev in
da bi bil vsaki korak, ki bi ga
Vi skušali proti meni, le v
Vašo škodo.

Sicer pa smatram to opozo-
ritev za nepotrebno, ker ste
Vi tako inteligentna oseba, da
umete takoj, da radi take ma-
lenkosti, kakor je ta svota, ki
jo jaz zahtevam, ni vredno iz-
postavljati se našim repres-
lijam.

Pouči naj Vas dogodek go-
spoda Jakoba Verrazzani!
Z najprejšeje pozdravi
in z najdolgnejšim spoštova-
njem beležim vdani

Jurij Sorel.

P. S. Vem, da je Vaše Bla-
gorodje za drevi povabilo na
kvartanje kakoga prijatelja
in med drugimi tudi polij-
skega komisarja Derosa. Ja-
ko umestno bo, če ta sesta-
nek odpoveste s kakršnimkoli
izgovorom.

Ponovni pozdrav. J. S.

Baron Teodor Grelath je več-
krat pazno prečital pismo, ki mu
je pisal Jurij Sorel, a potem se
je globoko zamislil.

Ko je slednjič vstal, vzdrmljivši
se iz premišljevanja, je bil že
sklenil, kaj mu je storiti. Pozvo-
nil je, nakar je takoj prišel stre-
žaj.

"Ste vi, Ivan?"
"Da, gospod baron."

"Ne čutim se nič kaj dobro, da-
nes..."

"Ste li bolni, gospod baron?"
ga je prekinil živo zanimajoči se
strežaj. "V resnici ste jako ble-
di, tako nekako čudno izgledate. Ali
hočete, da skočim po zdravnik?"

"Ne, ne, Ivan; hvala vam, nič
hudoga ni. Le rad bi bil drevi pu-
ščen v miru, da bi mogel prej
v postelji. Pojdite takoj k vitezu
Pasqualetti, h komisarju Derosa
in k županu ter jim povejte, da
se danes počutim nekoliko slabo
in da se moram za drevi odpove-
dati veselju njih družbe in običaj-
nega kvartanja."

"Ze dobro, gospod baron."

Ivan je bil že na pragu sobe, ko
ga je Teodor Grelath pozval na-
zaj.

"A propos, čujte še nekaj!"
Ivan se je vrnil.

"Pred par trenutki, ko sem pri-
šel v to sobo, sem na pisalni mizi
našel to le pismo, ki je bilo prine-
šeno privratnim potom. Vam je li
kaj znano o tem?"

"To pismo sem sprejel jaz, go-
spod baron, in sem je jaz položil
na mizo."

"Ah tako! In kdo vam je je iz-
ročil?"

"Neki deček iz vasi, sin kovača
Andreja. Rekel je, da ga je s pis-
mom poslal neki neznan go-
spod."

"Neki nepoznani gospod? In
kakšen je bil?"

"Kdo?"

"No, da... kakšna je bila zu-
nanjost tega gospoda?"

"Oprostite mi, gospod baron, a
meni ni prišlo na misel, da bi de-
čka, ki je prinesel pismo, vprašal,
kakšen je bil oni, ki mu je je iz-
ročil."

"Ze dobro, ze dobro... ni treba
drugače."

"Sicer pa", je nadaljeval stre-
žaj, "lahko poslojem in privedem

kovačevega sina in od njega, go-
spod baron, lahko izveste..."
"Sem vam že rekel, da mi po-
brebno!" je zavpil Teodor Gre-
lath, ki mu strežajeva vsiljivost
očividno ni bila všeč.

Ne črhni niti besedice, je
Ivan odšel.

Letovišče v Altavilli al Monte,
ki je bilo običajno tako živahno,
tako veselo, je onega leta bilo za-
puščeno, dolgočasno, mrtvo.

Vzrok temu je bilo dejstvo, da
so se bili v Altavilli prapetili neki
zelo čudni dogodki.
Ta "veseli košček raja", kakor
so ta kraj nazivali ljubimkajoči
pari, ki so se redno sestajali vsako
leto v začetku letoviščne dobe,
prisegajoči si večno ljubezen, a so
se vsako leto 31. oktobra zapu-
ščali kakor dobri prijatelji, brez
jeze: ta "košček raja" se je bil
spremenil v kot pekla.

Nobena zabava ni mogla vstra-
jati, ne privabiti letoviščarjev, ne
tennis, ne football, ne drugo.

Jurij Sorel, skrajno predrzni in
agilni bandit, katerega ime in čini
so bili vsem znani, dočim ni nik-
dar nihče videl niti konca nje-
gove čevlja, je bil prišel bogve ka-
ko in odkod v bližino Altaville al
Monte in zanesel vanjo zmešnjavo
in strah.

Zaman je bilo ministrstvo no-
tranjih zadev dovolilo dvajset ka-
rabinerjev ojačenja onim štirim,
ki so imeli tam običajno bivališče
in ki so v prejšnjih časih blazno
preživljali dneve, v zabavni lenobi
krožeči po vasi, po polju, po goz-
du, pušči in dvoreči lepim dekle-
tom.

Zaman se je bila uvedla prava
pravetava vojna proti roparjem, s
praviimi rekonisiranji na ko-
nju in peš, zasedanji, preobleče-
nji itd.

Zaman je bil v Altavillo poslan
najzvednejši policist, komisar
Derosa. Niti tega ni bilo možno
dogoniti, ali Jurij Sorel deluje
sam, ali če je on glavni organizi-
ranje tolpe kloščev.

Drznost, ki se je kazala v nje-
govih činih, in naglica, s katero so
bili izvršeni, bi bili dali soditi, da
gre za celo tolpo: Globoka, nepro-
dirna tajnost, ki je pokrivala nje-
gove čine, je pa pričela o delova-
nju enega samega, dasi je bandit
v svojih grozljivih pisnih večkrat
namigaval na svoje sokrivce.

Kako se je bil Jurij Sorel poja-
vil v okolici Altaville al Monte?

Bilo je tako.

Nekega lepega dne, ali bolje,
neke grde noči je inženir Karol
Sbrana, visok funkcionar držav-
nih železnic, ki je običajno prihaj-
al vsako leto na letovišče v Alta-
villa, čul počasnno, ali vstrajno tr-
kanje na okno svoje sobe v pri-
ličju. Vstal je iz postelje in šel
odpirat okno, da vidi, kaj da je.

A ni bil še dobro odprl, ko je ne-
ka roka skozi nastalo odprtino
pomolila pismo in je položila na
okno. Ves presenečen je pobral
pismo in je odprl. Bilo je v jako
vljudnem tonu pisano vabilo, naj
naravnost skozi okno zleze na ce-
sto in tam na neki kamen, odda-
ljen komaj sto metrov od dvorca,
položi neko veliko svoto denarja
(dotično svoto je bil on prejel rav-
no prejšnji dan) in vse naj opri-
vi točno tekom petnajstih minut.
Zaključek pisma se je glasil:

Če po preteku ročne četrti
ure Vaše blagorodje ne bi us-
lišalo moje prošnje, zleti te-
kom šestnajste minute v zrak
Vaš dvorec z vso Vašo vele-
čeno družino in z Vami
vred.

Z najdolgnejšim spoštova-
njem Jurij Sorel.

Uhogemu inženirju ni kazalo iz-
birati, moral se je vdati.

Naslednje jutro so v bližini hiše
našli dolgo prižgalno vrvice ter
skatljivo vžigalje, iz česar se seveda
ni moglo sklepati ničesar glede
krivice.

A za inženirjem Karolom Sbrana
je bil prišel na vrsto odvetnik
Lenci, za tem okrajni zdravnik,
potem bogati posestnik domačin
vitez Gelli: vsem so bile izsiljene
večje svote na kolikor najbolj mo-
goče vljuden način, a s tako samo-
zavestjo, in gotovostjo v postopa-
nju ter s tako preciznostjo v po-
drobnostih, da je bilo takoj jasno
vsakomur, da bi bilo bolj nevarno
brniti se, nego vdati se.

En sam je hotel biti junak, a je
poplačal to z življenjem.

Jakob Verrazzani, odličen trgo-

vec iz Milana, ki mu je Jurij So-
rel v pismu velel, naj dečka, ki bi
mu prinesel pismo (deček je bil
domačin in je bil popolnoma "in
bona fide"), izroči 15.000 frankov,
Jakob Verrazzani je torej mesto
denarja poslal Juriju Sorelu dru-
go zelo vljudno pismo, v katerem
mu je naznanjal, da tekoma svoje
dolge trgovske kariere ni on nek-
dar hotel izvršiti take vrste na-
ročil.

Deček je bil hitro odnesel od-
govor, a Verrazzani je hitel h ka-
rabinerjem, ki so bili dve minuti
pozneje že dečku za petami, a on
jim je povedal, da je odgovor go-
spoda Verrazzanija že oddal.

Ko so ga potem zaskrbeli o vseh
okolnostih, je dečko povedal, da
ko je šel on ravno mimo dvorca
gospoda Verrazzanija, ga je bil
vstavljal neki stariček z belo brado in
z dolgiimi belimi lasmi ter ga na-
prosil, naj gospodarju dvorca po-
nese ono pismo in mu prinese od-
govor; dal mu je bil za to štiri
solde. A ko se je z odgovorom vra-
čal od gospoda Verrazzanija, je
bil dečko našel onega staričca se-
dečega na pragu hiše, mu izročil od-
govor in šel dalje svojo pot.

To dečkovo izjavo je potrdil g.
Verrazzani sam, ki je povedal, da
ko je iz hiše hiteč prišel h kara-
binerjem, je res tudi on videl ne-
kega staričca, ki je sedel
tudi vrat njegove hiše, a da si ni
mogel niti od daleč domisljati ta-
ke nečuvne drznosti. In dočim je
on s karabinerji hitel za dečkom,
je bil stariček izginil.

Naslednji dan so našli gospoda
Jakoba Verrazzanija mrtvega v
gozdu: bil je zadet v hrbet od
dveh strelcev iz puške.

Umevno je potentakem samo-
obsebi, kako je v dvoreh in hote-
lih onega "koščka raja" takoj
po tem dogodku nastala tišina,
praznota.

Vsi so hitro spravili skupaj
svoje prtljage, naskočili pošte
vozeve, in tekoma treh ali štirih
dni so bili v Altavilli le še oni, ki
so morali tam ostati radi dolžno-
sti, ali ki niso mogli nikamor dru-
gje in pa per pogumnosti. Med
prvimi sta bila župan, ki je bil ob-
enem lekarnar v Altavilli, in pa
komisar Derosa, ki je bil prišel tja
ravno radi onih dogodkov; med
poslednjimi pa Teodor Grelath, ki
se je bil že spomnil, kako gospo-
sko nastanil v Altavilli, in pa vi-
tez Pasqualetti, jako bogat po-
sestnik domačin. Prvi je bil sklenil
ostati do konca letoviščne do-
be in ni hotel spremeniti svojega
sklepa; drugi je bil pa v Altavilli
rojen, je tam vedno živel, se je
tam postaral in je hotel tam tudi
umreti, "pa tudi če ustrelen v
hrbet", kakor se je sam izražal.

In tako so se ti štirje shajali
vsaki večer pri baronu Grelathu,
kjer so, kakor vneti kvartaci, vsa-
ki večer kvartali do polnoči in
večkrat še dalje.

(Koniec prihodnjije.)

Iz Jugoslavije.

Umrli je

v Samoboru znani mladinski pi-
satelj in pesnik Josip Milaković,
rodjen iz Bosne. Pokojnik je ne-
davno praznoval 60letnico. Služ-
boval je dolgo časa na učiteljski
v Sarajevu. Izdal je mnogo pes-
mi in veliko antologijo hrvatske
lirike pod naslovom "Veseli pje-
sma". Bil je slavni in je poznal
vse slovanske jezike.

Aretirani komunistični poslanci.

Vsem komunističnim poslancem
je odvzeta imuniteta, aretirani pa
dosledaj niso bili vsi. Štirje so do-
bili potno dovoljenje, ostali pa
bodo pod nadzorstvom. Policijske
oblasti v Črni gori so dobile na-
log, da aretirajo in vpravijo v Bel-
grad komunističnega poslanca
Pavla Žižica. Prve tri aretirane
komunistične poslance zagovarja
republikanec Bora Popović.

Kuaki žandarji v Jugoslaviji.

Ker se je priglasilo za sprejem
v žandarmerijo prav malo doma-
činov, bo vzelo ministrstvo not-
ranjih zadev v žandarmerijsko služ-
bo 500 v Jugoslaviji naseljenih
Rusov, ki jih bodo poslali doli v
južno Srbijo in Macedonijo.

Na vojaškem veščališču

na Grmošćici v Zagrebu je neki
vojak našel granato, a katero se
je prikel igrati. Naenkrat pa je
granata eksplodirala in ubila tri
vojake, nadaljnjih trih pa do-
joma teško ranila.

Potreba po reviziji ustave.

(Pismo iz Beograda ljubljanskemu "Slovencu").

Ustava, sklenjena za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev,
je izzvala nezadovoljnost na vseh straneh. Ni se niti uveljavljena,
a že se oglašajo zahteva po njeni reviziji.

Nezadovoljnost izvira iz dveh razlogov. Prvi je v tem, da je
ustava nazadnjaška, a drugi v tem, da ta nazadnjaška ustava ni ve-
ren in enodušen izraz volje naših treh bratskih narodov.

Čudno je, da ta ustava, ki je delo srbskih radikalev in demo-
kratov, predstavlja v primeri s srbsko ustavo iz leta 1903 nazado-
vanje.

Znano je, da so srbski radikali zasnovali celi svoj strankin
program na zahtevi, da dobi dežela čim naprednejšo, čim svobod-
nejšo, čim demokratičnejšo ustavo. Oni so vodili boj v svo odlo-
čnejši in osebno poštvovalnostjo od leta 1880 do 1889 proti kralju
Milanu, ki je vladal po ustavi iz leta 1869. To prvo srbsko ustavo so
prevevale liberalne ideje, ki so po znamenitem letu 1848 zavalova-
le po Evropi, vendar je bila v očeh radikalev reakcionarna.

Končno so srbski radikali izvojevali eno svojih najlepših zmag
— ustavo 1889 leta. Z njo je bila zagotovljena stalnost skupščine, vo-
ljna pravica temeljem jako malega davka, dana velika svoboda ti-
sku, zborovanju in združevanju in končno zagotovljena občinska in
okrajna samouprava.

Ta idealno svobodna ustava je bila neke vrste kompromis
med kraljem Milanom in radikali. In dasi je bila to ena najsvobod-
nejših ustav v Evropi, kakor so tedaj trdili sami radikali,
je vendar bilo med njihovimi prvaki mnogo takih, ki z njo niso bi-
li zadovoljni, češ, da je to vsiljena tvorba kralja Milana in da je
treba zahtevati še večjih političnih svobod.

Ta ustava je bila z neznatnimi modifikacijami sprejeta tudi
po usmrtni kralja Aleksandra leta 1903 in po njej so vladali ra-
dikali in samostaleci ves čas do današnjega dne.

Tekom časa so mnogi mlajši radikali prišli do prepričanja,
da je radikalna stranka oportunistična, da niso vsi njeni prvaki
na dostojni moralni višini; zato so se leta 1901 odepili od stranke
in osnovali lastno stranko samostalnih radikalev.

Ne bomo tu govorili o tem, kakšno liep so te politične svobode
čine kazale v Srbiji v praksi, niti počemo dokazovati, da so ra-
dikali in samostaleci, prišedši na vlado, delali žal prav tisto, kar so
kot opozicija najstrožje obsodili. Glavno je, da naglasimo, da je
imela Srbija tedaj — vsaj teoretično! — resnično svobodno
ustavo.

A kaj vidimo danes? Prav tisti poborniki "čiste demokraci-
je" in "narodnih svobod" sklepajo ustavo, ki je v resnici na-
zadnjaška in nesvobodna. Tako delajo ljudje, ki so preje tr-
dili, da se narodi čimdalje tembolj razvijajo in da narodna zavest
čimdalje bolj dozoreva. Po trideset in nekoliko letih od ustave iz
leta 1889 zatajujejo ti ljudje svoja tedanja načela, dasi je ves po-
litični razvoj v Evropi šel v praven skrajne demokracije.

Človek more biti — kakor je re-
kel Clemenceau — tudi onstran in kako bo po tako dolgi vojni,
dni so bili v Altavilli le še oni, ki

barikade, a vendar ne more pre-
zreti dejstva, da imajo danes v
Evropi najdemokratičnejše in pa
najsvobodnejše ustave celo
države, ki so bile do večerj sre-
dišča avtokracije, konzervatizma
in nazadnjaštva. Tega dejstva
previden državnik, pa naj je še
tak konzervativec, ne bi smel iz-
gubiti iz vida in zaiti v borbo z
duhom časa.

Zato v Jugoslaviji nova ustava
ni zadovoljiva niti demokratični
niti konzervativni elementi. —
marveč je v vseh vzbudila odjor.
Reči smemo celo, da je nezado-
voljnost med konzervativnimi e-
lementi še večja, ker imajo več
smisla za državo in več čuta za
novi čas, ki jim sicer ne more bi-
ti simpatičen, a vedo, da je treba
z njim računati.

Končno pa govori proti sedanj-
ustavi še en vелеvazhen razlog. —
morda najvažnejši med vsemi.
To je dejstvo, da sedanja ustava
ni proizvod volje večine Hrvatov
in Slovencev. Ako pomislimo, da
je zanjo glasovalo samo nekol-
ko Slovencev in samo nekoliko
Hrvatov, in to demokratov, ki v
nobenem slučaju ne predstavljajo
hrvatskega naroda, — in ako
dalje vpoštevamo, da ogromna
večina hrvatskih in slovenskih
poslancev zanjo ni glasovala, po-
tem to porazuje dejstvo naj-
bolj kaže: kako ta ustava našega
narodnega edinstva ni rešila niti
mu dala solidnega temelja, am-
pak nasprotno izzvala povod za
nasprotno posledice. Namesto —
slavnostnega in iskrenega navdu-
šenja ob sklepanju prve ustave,
kakor si je ta čin predstavljal
vsak pravi radoljub na slovans-
kem jugu, vidimo, kako glasuje
za ustavo od 419 narodnih po-
slancev samo 223, a še ti so pri-
dobljani s težko muko, s parami
in pa obljubami. V drugih deže-
lah padajo vlade, ako izidejo s
slabo večino 20 — 30 glasov ob
mnogo manj važnih vprašanjih,
a pri nas se smatra kot uspeh, a-
ko vlada v takih življenskih vpra-
šanjih, kakor je ustava, po silnem
trudih in prizadevanju dobi več-
ino — 12 poslancev. Pa še ta re-
lativna večina izgubi vsak pomen,
ako se vpoštevata, da olsega ko-
naj osmi del vseh hrvatskih in
slovenskih poslancev.

Večina hrvatskega in slovens-
kega naroda je ogorčena proti
taki ustavi očnoso proti našemu
po katerem je bila sklenjena, a
večina Srbov je vznemirjena, ker
taka ustava ne daje jamstva za
svoboden in miren razvoj dežele
marveč preti z novimi boji. Srb-
skemu narodu se njegovi politi-
ki govorili, da ga vodijo v vojno
zato, da bi osvobodili vse svoje
bratje, Srbe, Hrvate in Slovence,

Proti alkoholizmu v Slovaški.

Iz Bratislave poročajo, da je
trnčanski župan dr. Berilaj od-
redil glede dejstva, da se prepo-
ved alkohola kriji, da se reklam-
ni napisi alkoholnih pijač na go-
stilnicah in kavarnah reumudoma
odstranijo in da bi se alkoholne
pijače ne prodajale otrokom in
pijancem. Krčme morajo biti z
prte od soboto zvečer do pondel-
ka zjutraj. Krčme v okoliščini 100
metrov od šole, cerkve, državne-
ga urada ali bolnice, se morajo v
treh mesecih izseliti, ali pa izgu-
biti licenco za smiraj.

Giolittijeva optimistična sodba o
italjan. gospodarskem položaju.

Ameriški informacijski agenci-
ji "Associated Presse" je podal
italjanski ministrski predsednik
Giolitti o italjanskem gospodar-
skem položaju to-le poročilo: Vse
dežele, ki so se udeležile vojne
so bile postavljene na trdo preiz-
kušnjo v finančnih zadevah. Nji-
hov problem je obstojal v vsp-
ostavitvi finančnega ravnotežja pri
izstopu iz pogubnih globlin vojnih
stroškov. Italija je prestala pre-
izkušnjo in že toliko napredova-
la, da more dvigniti svojo glavo

Proti alkoholizmu v Slovaški.

Iz Bratislave poročajo, da je
trnčanski župan dr. Berilaj od-
redil glede dejstva, da se prepo-
ved alkohola kriji, da se reklam-
ni napisi alkoholnih pijač na go-
stilnicah in kavarnah reumudoma
odstranijo in da bi se alkoholne
pijače ne prodajale otrokom in
pijancem. Krčme morajo biti z
prte od soboto zvečer do pondel-
ka zjutraj. Krčme v okoliščini 100
metrov od šole, cerkve, državne-
ga urada ali bolnice, se morajo v
treh mesecih izseliti, ali pa izgu-
biti licenco za smiraj.

Proti alkoholizmu v Slovaški.

Iz Bratislave poročajo, da je
trnčanski župan dr. Berilaj od-
redil glede dejstva, da se prepo-
ved alkohola kriji, da se reklam-
ni napisi alkoholnih pijač na go-
stilnicah in kavarnah reumudoma
odstranijo in da bi se alkoholne
pijače ne prodajale otrokom in
pijancem. Krčme morajo biti z
prte od soboto zvečer do pondel-
ka zjutraj. Krčme v okoliščini 100
metrov od šole, cerkve, državne-
ga urada ali bolnice, se morajo v
treh mesecih izseliti, ali pa izgu-
biti licenco za smiraj.

Proti alkoholizmu v Slovaški.

Iz Bratislave poročajo, da je
trnčanski župan dr. Berilaj od-
redil glede dejstva, da se prepo-
ved alkohola kriji, da se reklam-
ni napisi alkoholnih pijač na go-
stilnicah in kavarnah reumudoma
odstranijo in da bi se alkoholne
pijače ne prodajale otrokom in
pijancem. Krčme morajo biti z
prte od soboto zvečer do pondel-
ka zjutraj. Krčme v okoliščini 100
metrov od šole, cerkve, državne-
ga urada ali bolnice, se morajo v
treh mesecih izseliti, ali pa izgu-
biti licenco za smiraj.

Proti alkoholizmu v Slovaški.

Iz Bratislave poročajo, da je
trnčanski župan dr. Berilaj od-
redil glede dejstva, da se prepo-
ved alkohola kriji, da se reklam-
ni napisi alkoholnih pijač na go-
stilnicah in kavarnah reumudoma
odstranijo in da bi se alkoholne
pijače ne prodajale otrokom in
pijancem. Krčme morajo biti z
prte od soboto zvečer do pondel-
ka zjutraj. Krčme v okoliščini 100
metrov od šole, cerkve, državne-
ga urada ali bolnice, se morajo v
treh mesecih izseliti, ali pa izgu-
biti licenco za smiraj.

IRSKA HOČE SAMOODLOČBO.

London, Anglija, 26. avgusta.

Mirovna predloga angleške vlade,
— pravi Eamon de Valera v svo-
jem odgovoru na poslanico Lloyd
George-a, angleškega ministrske-
ga predsednika, — je bila predlo-
žena irskemu republikanskemu
kabinetu, ki jo je soglasno zav-
rnil, ki pa je pripravljen pogajati
se naprej na temelju principa sa-
modločbe za Irsko.

Pismo irskega republikanskega
predsednika stavi predlog, naj
obe stranki imenujeta zastopnike,
ki bodo imeli polnomoč, da izde-
lajo posameznosti na temelju tega
principa.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Predno se podam na parnik
President Wilson, pozdravim vse
prijatelje in znanee na Thomasu
W. Va., posebno družino Kovača.
Z Bogom! Nasvidenje v Jugosla-
viji irredenti! — Janez Kovač.

Predno se podam na parnik
President Wilson, pozdravim vse
prijatelje in znanee v Arroyo, Pa.,
posebno mojega brata John Jak-
šetića, Andri in Mary Broša, Ma-
ry in Louis Teršelića ter se jim
zahvalim za vso naklonjenost in
jim kličemo: Na veselo svidenje!
Emil Jakšetić z družino iz Ar-
royo, Pa., na potu v Irsko Bi-
strieo.

Predno se podam na parnik
President Wilson, pozdravim vse
znanee in prijatelje po širni
Ameriki, posebno pa moji dve
hčerki Ano in Antonijo Ipavec,
Matijo Margona in njegovo ženo
v Clevelandu, O., ter mojega sva-
ta Antona Kalister in mojo sestro
v Homer City, Pa. Z Bogom! —
Franc Ipavec, na potu v Ubeljsko
pri Podsmosu.

Predno se podam na parnik
President Wilson, pozdravim vse
prijatelje in znanee širom Ame-
rike, posebno pa družino Urbas
v Thomasu, W. Va., in tiste, ki so
me sprejeli na kolodvor... Z Bo-
gom! — Andrej Katren iz Tho-
masu, W. Va., na potu v St

SKRIVNOST ORCIVALA.

DETEKTIJSKI ROMAN.

Francoski spisatelj Emile Gaboriau. — Za G. N. priredil G. P.

74

(Nadaljevanje.)

Gospod Lekok se je razveselil. Pričakoval je take prošnje. — Pet minut! Da, — je odgovoril. — Opustite pa vsako upanje, madama, da resite jetnika. Hiša je zastražena. Če pogledate na dvorišče in na cesto, boste videli moje ljudi. Razventega pa bom jaz tukaj v sosednji sobi.

Čuti je bilo stopinje grofa na stopnjicah.

— Tukaj je Hektor! — je vzkliknila Lavrencija. — Hitro, hitro. Skrijte se!

Ko sta se oba umaknila, je dostavila s pritajenim glasom:

— Bodite uverjeni, da ne bova skušala pobegniti.

Spustila je navzdol zaveso. Bil je zadnji čas. Vstopil je Hektor. Bil je bledejši kot smrt in njegove oči so blodile brezizrazno.

— Izgubljena sva, — je rekel. — Zasledujejo naju. Vidiš, to pismo, katero sem ravnokar dobil, ni bilo pisano od moža, ki je podpisal. To mi je povedal sam. Pojdiva, zapustiva to hišo....

Lavrencija pa ga je obšinila s pogledom, polnim sovraštva in zaničevanja ter rekla:

— Prepozno je.

Njen obraz in glas sta bila tako čudna, da je bil Tremorel kljub svojemu obupu presenečen ter vprašal:

— Kaj pa je vendar?

— Vse je znano. Znano je, da si umoril svojo ženo.

— To je laž.

Ona je skomignila z rameni.

— Dobro, res je, — je dostavil nato. — Ljubil sem te tako....

— Ali res? In iz ljubezni do mene si tudi zastrupil Sovresija, kaj ne?

Videl je, da so ga zasacili, da se je ujel v past, da so prišli v njegovi odsotnosti ter povedali Lavrenciji vse. Vsled tega ni skušal ničesar zanikati.

— Kaj naj storim? — je zakričal. — Kaj naj storim?

Lavrencija ga je potegnila k sebi ter rekla:

— Reši ime Tremorela. Tukaj so pištole.

Zganil se je, kot da vidi smrt samo.

— Ne, — je rekel. — Še lahko bežim ter se skrijem. Še bom sam in pozneje se mi lahko pridružiš.

— Jaz sem ti že rekla, da je prepozno. Policija je obkolila hišo. Ti dobro veš, kaj pomenja to, — galere ali pa — gilolina.

— Lahko zbežim preko dvorišča.

— Zastraženo je. Pogledaj.

Pohitel je k oknu, videl je Lekoka ter se vrnil, blazen in spačen od strahu.

— Vsaj poskusim lahko, — je rekel. — Če se preoblečem.

— Tepec. Detektiv je tam notri in on je pustil povelje za tvojo aretacijo tam na mizi.

Uvidel je, da je zgubljen preko vsakega upanja.

— Potem moram umreti? — je mrmljal.

— Ti moraš. Predno pa umreš, napiši priznanje svojih zločinov, da se ne bo sumilo nedolžnih.

Sedel je mehnično na stol, prijel za pero, katero mu je podarila Lavrencija ter napisal:

— Ker bom kmalu nastopil pred Boga, izjavljam, da sem sam, brez sokrivcev, zastrupil Sovresija ter umoril grofico Tremorel, mojo ženo.

Ko se je podpisal ter datiral izjavo, je Lavrencija odprla pred pisalne mize. Hektor je prijel za eno pištolo in Lavrencija za drugo. Tremorel, kot nekoč v hotelu ter pozneje v sobi umirajočega Sovresija, pa je čutil, kako beži pogum, ko je nastavljal pištolo na svoje sence. Bil je ves zaripe, zobje so škepetali in tresel se je tako silno, da mu je padla pištola iz roke.

— Lavrencija, draga moja, — je jecal, — kaj bo postalo iz tebe?

— Iz mene! Prisegla sem, da ti bom sledila vedno in vsepovsod. Ali me razumeš?

— To je strašno, — je rekel on. — Nisem bil jaz oni, ki je zastrupil Sovresija, — bila je ona, — in zato je najti dokaze. Mogoče, z dobrim odvetnikom....

Gospod Lekok ni izgubil nobene besede in nobene kretnje tega tragičnega prizora. Namenoma ali slučajno je potegnil za zaveso, kar je povzročilo mal šum.

Lavrencija je mislila, da so se vrata odprla, da se detektiv vrača in da bo padel Tremorel živ v njegove roke.

— Podli strahopete, — je zakričala ter namerila svojo pištolo nanj. — Streljaj ali pa....

On se je še vedno obotavljal. Čuti je bilo nadaljni šum pri vratih. Ona je sprožila.

Tremorel je padel mrtev na tla.

Lavrencija je s hitro kretnjo prišla za drugo pištolo ter jo namerila nase, ko je skočil proti njej Lekok ter ji iztrgal orožje iz roke.

— Nesrečna deklica! — je zakričal. — Kaj hočete storiti?

— Umreti. Kako morem živeti sedaj?

— Da, vi lahko živite, — je odvrnil Lekok. — In še več, vi morate živeti.

— Jaz sem izgubljena ženska....

— Ne, vi ste le ubogo dete, zavedeno od ničredneža in lopova. Vi pravite, da ste zelo kriva. Mogoče, a sedaj živite, da se ke sate. Velike žalosti kot je vaša, imajo svoja poslanstva na tem svetu, namreči na posvečenja in dobrodelnosti. Živite in dobro, katero boste vršili, vas bo zopet priklenilo na življenje. Vi ste se udali varljivim obljubam lopova. Spomnite se, ker ste bogati, da je najti uboge nedolžne deklice, ki so prisiljene živeti življenje samote za skorjo kruha. Pojdite k tem nesrečnim bitjem, rešujte jih in njih čast bo vaša čast.

Gospod Lekok je natančno opazoval Lavrencijo, ko je govoril je ter zapazil, da jo je ganil. Njene oči pa so bile še vedno suhe in v njih je gorel neki čuden blešč.

— Razventega pa ni vaše življenje izključno vaša last, — saj veste.

— Ah, — je odvrnila, — jaz moram umreti sedaj celo za svoje dete, da ne bom umrla od sramote, ko bo vprašal za svojega očeta.

— Vi boste odgovoril madama s tem, da boste pokazali na poštenega moža ter dobrega prijatelja, ki je pripravljen dati vam svoje ime, — gospoda Planto.

V četrtek začne izhajati v našem listu senzacijski roman istega pisatelja — "Vdova Leruž".

Stari mirovni sodnik je bil zlomljen od žalosti. Kljub temu pa je imel še toliko moči, da je rekel:

— Lavrencija, moje ljubljeno dete, prosim te, sprejmi me....

Te priproste besede, izgovorjene z neizmerno nežnostjo, so ko- nečno omehtale nesrečno deklico. Pričela je jokati.

Bila je rešena.

Gospod Lekok je pohitel, da ji vrže krog ramen šal, katerega je zagledal na nekem stolu, ter rekel nato gospodu Planti:

— Pojdite in odvedite jo proč. Moji ljudje imajo povelje pu- stiti vas skozi in Palot vam bo posodil svojo kočijo.

— Kam pa naj greva?

— V Oreival. Obvestil sem gospoda Curtca s pismom, da je njegova hčerka še živa in on jo pričakuje. Ne izgubljajte nobene- ga časa.

Gospod Lekok, ki je ostal sam, je prisluškoval, ko je oddrda- la kočija, ki je vozila gospoda Planto in Lavrencijo. Nato pa se je obrnil proti mrliču.

— Tuka, — si je mislil, — leži lopov, katerega sem ubil, me- sto da ga primem ter izročim pravici. Ali sem storil svojo dol- žnost? Ne, a moja vest mi ne bo očitala, kajti ravnal sem pravilno. Pohitel je po stopnjicah navzdol ter poklical svoje ljudi.

Oseminjajseto poglavje.

Na dan po smrti Tremorela sta bila izpuščena stari Berto in Gispin in Berto je dobil štiri tisoč frankov, da si kupi nov čoln. Gispin pa deset tisoč frankov z obljubo, da bo dobil še enkrat to- liko konec leta če bo šel ter živel v svoji lastni provinci. Pet- najst dni pozneje, v veliko presenečenje kleptulj v Oreivalu, ki niso nikdar izvedle za posameznosti teh dogodkov, pa se je go- spod Planta poročil z gospodično Lavrencijo. Oba sta istega dne odpotovala v Italijo ter objavila, da bosta ostala tam naj- manj eno leto.

Kar se tičejo četa Curtca, je ponudil svoje lepo posestvo v Oreivalu na prodaj. Namerava se naseliti sredi Erancije ter išče občino, ki je v zadregi za dobrega župana.

Gospod Lekok, kot vsakdo drugi, bi gotovo pozabil na afe- ro v Valfeji, če bi se notar osebno ne oglašil pri njem par dni pozneje z zelo prijaznim pismom od Lavrencije ter velikansko listino, ki ni predstavljala nič drugega kot posestno pravico do celega imetja gospoda Plante v Oreivalu, s hišo, vrtom in dru- gim stvarmi vred.

— Krasno, — je vzkliknil Lekok. — Nisem pomagal neha- ležnim. Pripravljen sem postati posestnik, že raditega, ker je to zame nekaj novega.

KONEC.

Ali misliš tudi ti tako?

Stanko Majcen.

Njena soba je tiha, topla, živo- pisana kakor šator Hasan - age. Deča že spi, duri so priprte. Po divanajstih urah neprestanih skr- bi je zopet svobodna, svobodna, brezbrežno svobodna do ene, do dveh, treh ponoči.

Zlikala si je nolihte za moj poset, da se bliskajo kakor brušeni.

Kliče me za bratec, jaz ji prav- im sestrica Zorka.

To je namreč tako: pobrtila sva se v težkih urah tega življen- ja. In odsihmal nihče od naju ne misli ali ne namerja drugače.

Dnevi skrbi in težave, sive ko- stena, ki stoji pred oknom: otroci, šola, živež, dača in zopet po- vrsti: otroci, šola... in tako dalje v nedo - nedogled.

Kje in kdaj se prične pravljica o iztočni prelestni ljubezni v ori- vni sestrice Zorka.

ADVERTISEMENT.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija:

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana/

Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija:

Trieste, Opazija, Zadar.

Nemška Avstrija:

Dunaj.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Ju- slaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in za vse črte.

Istavlja tudi čeke plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banke.

Slovenec, prijatelj in posnavec naše banke so višjeje naprejeni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znanosti in Hrvaške, Dalmacije, Istre, Gorice in Črno Gore.

FRANK SAKSER STATE BANK
FRANK SAKSER, predsednik

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Na tisoče žena,

ki so slabe, nervozne, izdelane in trpe vsled neregularne periode, do- be od pomoči, ko vzamejo

SEVERA'S REGULATOR

(Sever's Regulator). Ta regula- tor goji moč, premaguje bolečine in reglira ženske funkcije. Zado- ščen e je čaka: skozi štiri deset let.

Cena \$1.25.

Dobite ga pri svojem lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

jehtaiskem šatoru Hasan - age? Bratec pomirja žive, bratec kakor zvezda raz lazur seva na razburkano morje te ženske duše in ga teši, tolaži... z večnimi mo- drostmi.

Sestra Zorka se nasmehne in se onesvesti. To je tako njena nava- da.

Posestrima, lepa gospa Šana. Prišumi iz prvega nadstropja z etrom in bato in ji zmaka los in sence.

Sestra Zorka leži vznak, grize ustne in krčevito miži. Prsti igra- jo po odgaljenih prsih, mišice dregetajo od nosne konice pa do prstov na nogi.

— Črna Zora, kaj ti je zopet!

— se hudeje zdravnikova žena.

lepa sestra Šana

— Ali veste, kaj je naredila v soboto? Pregovorila sem jo, da je šla k specialistu za živčne bo- lezni, doktorju Tavsku. Tavsk jo je preiskal, preizkusil in — ali uganete, kaj ji je svetoval? Za uho ga je udarila za tisto besedo

taako zares, kakor zdaj tukaj leži nezavestna. Kakor sta spodobno sedela za mizo — oba, ona na tem. on na onem koncu, je vstala in ga udarila za uho. Ne glejte tja! Kadar se v nezavesti zasmeje, me zazebe do kosti. Podobe ima, ki se nam o njih niti ne sanja. Ne glejte tja, ne glejte tja.

Sestra Zorka se prebudi. Širo- ko razpre oči, jih zopet zatisne, kakor da se je potopila v globok temen studene, in se zopet dvig- ne iz njega in se nasmehne. In kot da se ni nič zgodilo —

— Tega vam se nisem pripove- dovala, kako me je snubil nare- dnik Janko. Tri tedne se stanuje v onile sobi — pšt, koraki! — in nisem vedela, da me ljubi.

Zadnje nedeljo po večerji — ot- roci so že spali, — se pritihtopi v mojo spalnico.

— Sedite, — rečem, ker mi sr- ce tolče do vratu.

— Hvala, — požre hlastno in strmi vame kakor modree iz jut- rove dežele.

— Ali vam smem nekaj poveda- ti?

— Svobodno, sama sva in nih- če naju ne čuje.

Narednik si potegne manšete na roke, zavrti lahke strmo naz- ven in mi izjavi resnično in glo- boko spoštovanje. — Spoštovanje brez mej takorekoč, do koneca življenja — skratka, kdaj da sme priti ali sme morda kar ostati?

Med to deklamacijo hitro drsim proti durim. V strahu, da se one- svestim, predno zaloputnem duri ze seboj in ga pustim v temi, ob- tičim in ne morem dalje. Z roko na kljuki odrevenim kakor solna soha.

On počasi, dostojanstveno:

— Če je tako in sem se motil, oprostite. Počakam rad še teden dni.

Kakor zmagovit gladiator iz arene gre mimo mene iz sohe.

Da, tako živim, bratec, in to je moja velika bolešt. Ali več, kaj je dejal doktor Tavsk?

— Histerija.

Ali misliš tudi ti tako? —

Lahko se vama — hitro — pomagam pri VNETJU MEHURJA

Vsega pilula, nosil ima MIDY. Varujte se ponaredb.

NAZNANILO IN PRIPOBOČILO

Rojakom po Pennsylvaniji na- znjamo, da jih bo obiskal rojak

JOSIP ČERNE,

ki je pooblaščen ppbirati naroč- nino za "Glas Naroda". Vsem ga toplo priporočamo.

Uprava Glas Naroda.

ADVERTISEMENT.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ Približno odplu jejo iz New Yorka.

ADRIATIC	31 avg.	— Cherbourg	N. AMSTERAM	17 sept.	— Boulogne
BELVEDERE	2 sept.	— Trar	ARABIC	20 sept.	— Genoa
WASHINGTON	3 sept.	— Cherbourg	FRANCE	22 sept.	— Havre
ROTTERDAM	3 sept.	— Boulogne	BERENGARIA	22 sept.	— Cherbourg
OLYMPIC	3 sept.	— Cherbourg	OLYMPIC	24 sept.	— Cherbourg
LAFAYETTE	1 sept.	— Havre	NOORDAM	24 sept.	— Boulogne
LA LORRAINE	3 sept.	— Havre	ARGENTINA	24 sept.	— Trar
EMP. OF CHINA	7 sept.	— Cherbourg	LAPLAND	24 sept.	— Cherbourg
CRETIC	10 sept.	— Genoa	RE. g. ITALIA	24 sept.	— Genoa
LA SAVOIE	10 sept.	— Havre	AMERICA	29 sept.	— Cherbourg
ARDUNA	10 sept.	— Cherbourg	LAFAYETTE	28 sept.	— Cherbourg
ZELAND	10 sept.	— Cherbourg	CANOPIC	30 sept.	— Genoa
RYNDAM	10 sept.	— Boulogne	EMP. OF CHINA	1 okt.	— Cherbourg
AQUITANIA	13 sept.	— Cherbourg	G WASHINGTON	4 okt.	— Cherbourg
PARIS	14 sept.	— Havre	AQUITANIA	4 okt.	— Cherbourg
KROONLAND	17 sept.	— Cherbourg	ARABIC	5 okt.	— Cherbourg

Oglede cen na vozne listke in vse druge poizkuse, obrnite se na trdnico "FRANK SAKSER STATE BANK" 82 Cortlandt St., New York.

Pozor potniki.

Jugoslovanski konzulat v New Yorku naznanja:

1. Vsi državljani kraljevine Sr- bov, Hrvatov in Slovencev, ki žele potovati v stari kraj, lahko dobe potno liste na podlagi katerega sta-rega potnega lista, krstnega lista, domovinskega lista oziroma voja-ških ali delavskih bukvic iz stare- ga kraja.

2. Oni, ki nimajo nobenega ta-kega dokumenta, se morajo obrni- ti na pristojne oblasti v starem kraju ter jih od tam dobiti. Kdor bo pri iskanju potnega lista poka- zal enega izmed gornjih dokumen- tov, bo dobil potni list kmalo po- tem, ko se bo zgledal na konzulatu.

3. Oni naši državljani, ki žele takoj odpotovati v stari kraj, pa nimajo pri roki nobenega gornjih dokumentov, morajo imeti potrdi- la naših podpornih društev, kate-rih člani so. V potrdilih mora biti navedeno, da so resnično državlja- ni kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. V takih slučajih pa bo morda konzulat smatral za potre-žno, iskati posebnega dovoljenja od ministrstva zunanjih zadev za e- danje potnega lista. To se poseb- no tiče onih oseb, o katerih se su- mi, da so že državljani kake druge države.

4. Vsi oni državljani, ki so iz- dali prošnje za potne liste, in po- tom katerih je bilo naproseno zu- nanje ministrstvo, da jih je mogo- če izdati, jih bodo dobili, kakor- hitro se zgleda pri tem konzulatu. To se tiče priglasištev vloženih do 25. maja tega leta.

5. Ker v več slučajih naši držav- ljani kupujejo šifkarte za parnike katere jim je priporočil ta ali oni agent, ne oziraje se na to, kakšni so ti parniki, kar plovejo, pripo- ročamo, naj nihče ne kupi prej kart, dokler o tem ne izpusti pri Frank Sakser State Bank. 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

PREDNO SE ODLOČITE

za svojo družino, sorodnika ali prijatelja naročiti vozni listek, li poslati denar v domovino, da o ga potnik sam kupi, pišite naj- urvo za tozadevna pojasnila na nana in zanesljivo tvrdko

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS

WSS WSS WSS WSS WSS